

Netknipsels #073 week 24/2004 **de Biotheek**

Biotheek Netknipsels #73 week 24 | 26 mei 2004

Misschien doe je ook wel mee aan 'Doe de stemtest', zondagavond op VRT. De laatste aflevering ging over geld. Daaruit blijkt dat maar liefst 69% van de stemmers akkoord ging met de stelling over de BTW-verlaging op bioproducten. Ook de politieke partijen, behalve de christelijke partij CD&V, stonden achter deze stelling. Het zou mooi en stimulerend zijn voor het bio-landschap als er nu ook concrete voorstellen kunnen volgen.. Misschien was zondag een start?

Hartelijke groet,
Susheela Schoenaers, eindredactie

In dit nummer:

NATIONAAL

Uitnodiging tot deelname groepsstand vakbeurs World Food te Moskou
Doe de stemtest: 69% van de Vlamingen en op één na alle partijen willen
BTW-verlaging bio
Belgische supermarkten weigeren GGO's aan te bieden
Debat: "Een landbouw met toekomst voor een duurzame samenleving!"

INTERNATIONAAL

NL - Project biologische schoolmelk binnenkort van start
NL - Koe Bertha brengt basisschoolkinderen biologische melk!
NL - 'Duurzaamheidsprestaties van de biologische landbouw' verschijnen
NL - Brabant streeft naar 20% biologisch geteeld openbaar groen
DUI: Bio-Certificaat voor Ikea-Gastronomie
Burkina Faso: De lange weg van de biologische en eerlijke mango
Thailand: Barsten in 's werelds rijstkom

NATIONAAL

Uitnodiging tot deelname groepsstand vakbeurs World Food te Moskou

Export Vlaanderen nodigt u uit om deel te nemen aan hun groepsstand op de vakbeurs World Food in Moskou, die plaatsvindt van 21 tot 24 september 2004. Zij hebben een optie op +/- 300m² in Hall 2 van het Krasnaya Presnja Expocentr, met Italië en Spanje als burens. VLAM neemt met 80m² een belangrijk deel van de stand in.

Export Vlaanderen helpt u met uw logies, groepstransport van de beursgoederen en vluchten aan groepstarief. Ook is het mogelijk hier een subsidie aan te vragen voor reis- en verblijfskosten.

Verder is er een leuk initiatief van Flanders Food Academy dat een aantal deelnemers rond zich, en met name een keuken en een bekende chef kok, wil groeperen binnen deze stand. Flanders Food Academy bereidt gerechten ter plekke met de ingrediënten van de deelnemers. Zo kunnen klanten en prospecten het beste en / of het nieuwste op topniveau laten proeven. (Info: ilse@dolcefartutto.com)

U vindt de uitnodiging en de inschrijvingsformulieren in bijlage.

Info: Willem Van de Velde, projectverantwoordelijke afdeling logistiek voor beurzen en events, Export Vlaanderen, tel. 02/504.88.34, fax 02/504.88.94

(Bron: probila newflash, 2004)

Doe de stemtest: 69% van de Vlamingen en op één na alle partijen willen BTW-verlaging bio

Zondagavond werd tijdens het programma 'Doe de stemtest' een stelling voorgelegd over bioproducten: "Moet er een BTW-verlaging komen op bioproducten?" Niet minder dan 69% van de stemmers onderschreven de stelling. Ook bij de politieke partijen was er vrijwel unanimititeit: enkel CD&V is het niet met deze stelling eens; Het Vlaams Platform ijvert reeds jaren voor een verkleining van het prijsverschil tussen biologische en gangbare producten. Een BTW-verlaging is daarbij een mogelijk instrument, maar een verhoging van de BTW op pesticiden en kunstmest (die nu nota bene genieten van een verlaagd tarief) hoort daar zeker ook bij.

(Bron: 10op10 nieuwsbrief, 24 mei 2004)

Belgische supermarkten weigeren GGO's aan te bieden

De supermarktketens Delhaize, Colruyt en Carrefour zullen in hun winkelrekken nagenoeg geen producten met genetisch gewijzigde organismen aanbieden. Dat blijkt uit een rondvraag van De Morgen.

In hun eigen assortiment worden geen genetisch gewijzigde producten verwerkt. De huismerken van die supermarkten blijven dus volledig GGO-vrij. "Onze andere leveranciers zijn wel vrij om de wettelijk toegelaten ggo's te gebruiken", zegt Geneviève Bruynseels van Carrefour. "Zolang ze maar van de juiste etiketten voorzien zijn".

Maar ook Europese voedingsproducenten als Campina, Heinz, Kraft, Unilever en Interbrew hebben zich in een verdrag van de milieuorganisatie Greenpeace ertoe verbonden om geen GGO's aan te bieden. In Europa is slechts een kwart van de bevolking enthousiast over genetisch gemodificeerde landbouwproducten. De rest is veeleer weigerachtig of ronduit tegen.

(Bron: www.vilt.be, 25 mei 2004)

Debat: "Een landbouw met toekomst voor een duurzame samenleving!"

Een debat over creativiteit in de landbouw, België & Nederland
Zondag 30 mei: 14.00 – 17.00 u

plaats: de Boere Zakdoek
Nispenseweg 87
4709 RR Nispen (op de grens van België en Nederland)

organisatie: Wervel vzw (basisgroep Antwerpen)

programma:

Samen zoeken we antwoorden op volgende vragen. En bekijken dit vanuit Nederlands en Belgisch perspectief. Kunnen we van elkaar leren?

*Met welke alternatieven zijn we bezig?

*Hoe staan we er tegenover en komt er voldoende ondersteuning vanwege

-het beleid

-onderzoek

-collega's

-bedrijfsomgeving

*Hoe zien we de toekomst voor landbouw?

-voedselproductie energieproductie?

-Natuur en milieu?

-recreatie?

*Welke knelpunten voor land- en tuinbouw vandaag?

*Kunnen we de verschillen aanduiden per sector? Wat maakt het verschil in bedrijfsvoering?

*Wat zie je als oorzaken van mogelijke knelpunten om je bedrijfsplannen te realiseren?

-landbouw en overheid

-landbouw en onderzoek, voorlichting en onderwijs

-samenleving landbouw en Natuur

-samenleving landbouw en consumenten

-samenleving landbouw en milieu

-andere

moderator: Louis de Bruyn

panelleden:

Frans Termorshuizen (Recreatieve ecologische boerderij (NL))

Piet Rombouts (Plattelandsontwikkeling (NL))

René Peeters (Landschapszorg (B))

Dirk Konings (Schepen van Landbouw en Leefmilieu, Essen (B))

Jacques van Outryve (Boerenbond (B))

Bart Staes (Europees parlementslid (B))

(Bron : persbericht, mei 2004)

INTERNATIONAAL

NL - Project biologische schoolmelk binnenkort van start

Stichting LaMi (Landbouw en Milieu), Vecozuivel en de Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) hebben de handen ineen geslagen om van start te gaan met invoering van biologische schoolmelk op basisscholen. Alle 547 Utrechtse scholen ontvingen vandaag een traytje met 10 schoolmelkbekertjes en een uitnodigende brief om over te schakelen op biologische schoolmelk.

Donderdag 27 mei gaat het project 'Biologische schoolmelk' van start. De biologische nepkoe Bertha komt dan naar de Leusdense basisschool Loysder Hoek om daar alle kinderen te voorzien van een bekertje biologische schoolmelk. Schooldirecteur Eelco van Dam ondersteunt het project en gaat zich binnen zijn school sterk maken om de kinderen melk van biologische koeien te laten drinken. Ook de Leusdense milieuwethouder De Kruijf ziet graag dat scholen biologische schoolmelk afnemen en zal bij de start aanwezig zijn. Arie van de Brand, voorzitter van Biologica, is ook aanwezig.

'Biologische schoolmelk' is een project van NMU, gefinancierd door LaMi / provincie Utrecht.

(Bron: Task Force Markontwikkeling Biologische Landbouw, 19 mei 2004, knipsel uit: AgriHolland)

NL - Koe Bertha brengt basisschoolkinderen biologische melk!

Donderdag 27 mei om 9.45 uur komt biologische Koe Bertha naar de Leusdense basisschool Loysder Hoek om daar alle kinderen te voorzien van een lekker bekertje biologische schoolmelk. Schooldirecteur Eelco van Dam zal daarbij uit de doeken doen waarom hij meteen positief reageerde op het 'biologische schoolmelk-initiatief'. Hij ondersteunt het project en gaat zich binnen zijn school sterk maken om de kinderen melk van biologische koeien te laten drinken! Ook de Leusdense milieuwethouder De Kruijf ziet graag dat scholen biologische schoolmelk afnemen en zal bij de start aanwezig zijn. Arie van de Brand, voorzitter van Biologica, is bij deze feestelijke happening aanwezig omdat hij dit initiatief van harte ondersteunt! Een start in de provincie Utrecht, hopelijk snel opgevolgd in de rest van Nederland...!

Project 'Biologische schoolmelk'

Stichting LaMi (Landbouw en Milieu), Vecozuivel en de Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) hebben de handen ineen geslagen om van start te gaan met invoering van biologische schoolmelk op basisscholen. Alle 547 Utrechtse scholen ontvingen vandaag een traytje met 10 schoolmelkbekertjes en een uitnodigende brief om over te schakelen op biologische schoolmelk. De directeur van de Loysder Hoek heeft te kennen gegeven zeker geïnteresseerd te zijn en het binnen zijn school te gaan bespreken. Hopelijk wordt deze school één van de trendsetters in Nederland.

Vecozuivel is een zuivelverwerkend bedrijf uit Leusden, dat zijn melk haalt van biologische melkveehouders uit de buurt van Leusden. Zij timmert hard aan de weg om de afzet van het biologische product te vergroten. Speciaal voor de basisscholen ontwikkelde Vecozuivel een breed assortiment: halfvolle melk, karnemelk, chocolade melk en twee soorten drinkyoghurt.

Tijdens de eerste week van juni wordt de actie op de Libelle Zomerweek ook onder de aandacht gebracht van 70.000 bezoekers.

Waarom biologische zuivel?

Biologische producten zijn geproduceerd met respect voor dier, natuur en milieu. Biologische koeien lopen in de wei en eten biologisch voer en krijgen niet preventief antibiotica toegediend. Recent Wageningen en Deens onderzoek laat zien dat biologisch zuivel gezonder is dan gangbare zuivel.

Koeien die buiten lopen en vers gras eten, produceren melk die meer meervoudig onverzadigde vetzuren bevat, die goed zijn voor hart en bloedvaten. Ook bevat de melk meer CLA dat de kans op kanker verkleint.

Bron: NMU, 19-MEI-2004

NL - 'Duurzaamheidsprestaties van de biologische landbouw' verschenen

Verondersteld wordt dat de biologische sector qua milieu, dierenwelzijn en arbeidsomstandigheden beter scoort dan de gangbare sector.

Praktijkonderzoek Plant & Omgeving (PPO) en Animal Sciences Group - Praktijkonderzoek (ASG-PO) hebben onderzocht of deze aanname met literatuurstudie en bureaustudie naar resultaten van praktijk- en proefbedrijven is te onderbouwen. Daaruit blijkt dat over milieubelasting door gewasbeschermingsmiddelen veel bekend is en van andere aspecten juist weinig.

Biologische landbouw heeft een geringere milieubelasting door gewasbeschermingsmiddelen en een lager energieverbruik en daarmee gepaard gaande CO2-uitstoot. Ook voor dierenwelzijn scoort de biologische veehouderij beter. Verder is de milieubelasting door mineralen in de biologische open teelten en melkveehouderij geringer of vergelijkbaar met gangbaar. Het werk geeft over het algemeen meer voldoening voor de biologische ondernemer.

Minpunten zijn de kans op hoge mineralenuitspoeling bij uitloop van dieren en in de glastuinbouw door het telen in de grond. Bij varkens en pluimvee kan een te hoge ammoniakemissie ontstaan. Bovendien zijn er enkele specifieke minpunten met betrekking tot dierenwelzijn. In meerdere sectoren is de fysieke belasting voor de biologische ondernemer hoger en in de biologische fruitteelt wordt het werken met zwavel als nadelig ervaren.

(Bron: IBL, 25-MEI-2004)

NL - Brabant streeft naar 20% biologisch geteeld openbaar groen

Op 27 mei zal de Brabantse gedeputeerde Janse de Jonge het plantmateriaal bij de rotonde Wagenberg opleveren. Het aangeplante groen, bestaande uit 175 eiken en 8000 beuken voor de haag, komt voort uit biologisch geteeld plantmateriaal. De provincie Noord-Brabant zet daarmee een belangrijke stap in het realiseren van de doelstellingen uit het 'Groenbeleidsplan provinciale wegen'.

In 2001 heeft de provincie Noord-Brabant in het Groenbeleidsplan vastgelegd dat wat betreft de groenvoorzieningen wordt gestreefd naar een aandeel van 20% biologisch geteeld product over een periode van 10 jaar bij het aankopen van het plantmateriaal. Het aanbod van plantmaterialen moet dan wel voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen, zoals die van

Naktuinbouw. Bij bomen wordt daarnaast als eis gesteld dat het plantmateriaal van geselecteerde herkomsten afkomstig is. Door het gebruik van verantwoord en streekeigen materiaal verwacht de provincie een sterker en duurzamer eindresultaat en minder beheerkosten.

De provincie Noord-Brabant heeft de afgelopen tijd gebruikt om de markt te verkennen en de doelstelling uit het Groenbeleidsplan kenbaar te maken aan de markt. In het najaar van 2003 en voorjaar van 2004 zijn voor het eerst grote hoeveelheden biologisch geteelde bomen en struiken geplant langs provinciale wegen. Het groenwerk van het project 'Wagenberg - 3 Hoefijzers' is daar een voorbeeld van. Hiervoor zijn 175 inlandse eiken van een geselecteerde herkomst en voor de hagen 8000 beuken geleverd en geplant. Het plantmateriaal beschikte over het EKO-keurmerk en een SKAL-licentie.

Hoewel de doelstelling van 20% op dit moment nog niet wordt gehaald, is de provincie Noord-Brabant wel voornemens het beleid verder te concretiseren.

(Bron: Provincie Noord-Brabant, 24 mei 2004, knipsel uit: AgriHolland)

Duitsland: Bio-Certificaat voor Ikea-Gastronomie

Sedert half mei is Ikea de eerste bio gecertificeerde onderneming uit de grootkeukengastronomie. Dit wordt ons medegedeeld door de Ökologische Großküchen Service uit Frankfurt/ Main. Het certificaat laat het bedrijf toe over het hele land bio menu's aan te bieden in alle Ikea restaurants.

De eerste controle volgens de Richtlijn van het EU milieudecreet werd uitgevoerd door de zelfstandige Kontrollstelle Gesellschaft für Ressourcenschutz (GfRS).

Zodoende bevestigt Ikea zijn plaats als biologische voorloper in de grootkeukengastronomie. Dagelijks biedt Ikea aan de bezoekers van zijn 34 dochterbedrijven in Duitsland een bio dagschotel en een bio kindermenu. Volgens de onderneming werden reeds in de laatste acht maanden van afgelopen jaar ongeveer 410.000 biologische gerechten verkocht, en de tendens is duidelijk aan het stijgen. Het bedrijf is dus van plan zijn aanbod verder uit te bouwen.

(Bron: probila newflash nr. 10, 2004)

De lange weg van de biologische en eerlijke mango uit Burkina Faso

In het straatarme Afrikaanse Burkina Faso groeien ze in overvloed: de mango's. De Burkinees kan de voorraad zelf niet verorberen en dat drukt de prijs op de lokale markt enorm. Kortweg, geen droog brood aan te verdienen. Langetijd kon de vrucht de weg naar de lucratieve westerse markten niet vinden. De reis van het land zonder haven naar Europa duurde te lang en als de mango al de havenstad Tema in Ghana bereikte resteerde van de vrucht slechts pap.

Afnemer Albert Heijn, hulporganisatie Icco en importeur Agrofair hebben de keten onder controle gekregen en volgende week ligt de mango, uit een eerste zending van in totaal 18 containers (19000 kilo per container), in de winkel. Met een dubbelkeurmerk, de vrucht is biologisch en verkregen voor een eerlijke prijs voor de boeren: Eko Oké dus. Eko geeft aan dat de consument mag rekenen op afwezigheid van landbouwgif en een milieuvriendelijke teelt. Oké betekent dat de eisen van het keurmerkinstituut Max Havelaar van kracht zijn.

De naar schatting 500 tot 800 Burkinese families die van het mangoproject gaan profiteren ontvangen gegarandeerd kostendekkende minimumprijs en per verkochte doos mango's krijgen zij tevens een Fairtrade-premie. Die is bestemd voor sociale en milieuvoorzieningen. Meer

specifiek: een uitkering bij zwangerschap verlof, onderwijs voor de kinderen en recycling van gebruikt plastic. De mango's die volgende week bij Albert Heijn in de winkels liggen, komen uit Bobo-Dioulasso in het zuidwesten van Burkina Faso. Ze worden naar een koelhuis in de hoofdstad Ouagadougou vervoerd en vervolgens in koelwagens en koelschepen via de haven van Antwerpen naar Barendrecht getransporteerd. Drie weken duurt de tocht. Bij proeven die vorig jaar werden gedaan, bleek vooral het transport per koelwagen het grootste struikelblok.

Volgens Roland Waardenburg, programma-directeur van Ahold in Ghana, is het de bedoeling dat Albert Heijn het hele jaar door Eko Oké mango's gaat verkopen. De komende maanden kan Burkina Faso leveren, de rest van het wordt gezocht naar leveranciers in Ghana, zuid-Afrika en Ecuador. Volgens Waardenburg is vooralsnog in de periode september tot november geen Eko Oké mango beschikbaar, dan geldt alleen dat de vrucht eerlijk is ingekocht. Icco en Agrofair zullen de samenwerking verder uitbouwen naar meerdere productielanden en naar andere vruchten.

De samenwerking tussen hulporganisaties en internationaal operende bedrijven zoals Unilever en Ahold is een trend van de laatste jaren. Hulporganisaties zoals Icco, maar ook SNV en de Novib zoeken steeds meer samenwerking met grote spelers in het kader van hulp en handel. Die samenwerkingen krijgen ook een kans omdat ondernemingen een ruimeres verantwoordelijkheid nemen dan alleen het creëren van aandeelhouderswaarde.

(Bron: www.nieuwsgrazer.nl, 19 mei 2004)

Thailand - Barsten in 's werelds rijstkom

BRUSSEL Thailand is de rijstkom van de wereld. Thailandse rijst is in elke Belgische supermarkt te vinden. Maar Thailands leiderspositie op de wereldrijstmarkt wordt bedreigd. Vitoon Panyakul, directeur van de Thailandse landbouworganisatie Greenet, over de uitdagingen waar zijn leden mee worden geconfronteerd.

Kunt u schetsen wat de problemen op de rijstmarkt zijn?

De prijs van rijst stagneert al tien jaar lang en dekt niet langer de productiekosten. Een lage prijs is natuurlijk goed om onze concurrentiepositie op de exportmarkt te verdedigen, maar de boeren verdienen er op het moment niets aan.

Bij Greenet proberen we daar iets aan te doen door rijst van een hogere kwaliteit te verbouwen, waarvoor de consument bereid is meer te betalen. Voor biologisch geteelde rijst die via Fair Trade-organisaties op de markt wordt gebracht, krijgt de boer een premie. Op die manier wordt de rijstbouw rendabeler.

Is die oplossing toepasbaar op grotere schaal?

De markt voor biologische rijst is tamelijk gering in vergelijking met het totaal. De vraag groeit wel snel. Vorig jaar hebben we de productie van biologische rijst verdubbeld tot vierduizend ton. Maar het is waar dat de problemen op de rijstmarkt meer structureel zijn. In veel opzichten is de situatie vergelijkbaar met die op de koffiemarkt: de producent is afhankelijk van een klein aantal handelaars en exporteurs. Zij bepalen de prijs, de boer kan zich er alleen maar bij neerleggen. De lage prijzen zorgen ook voor een tendens in de richting van grootschaliger productie. Maar de kleinschalige, familiale rijstbouw is de kern van de samenleving in Thailand. Het is belangrijk om die te behouden en te beschermen.

Wordt de positie van Thailand als grootste rijstexporteur ter wereld bedreigd?

Thailand is goed voor 8,5 procent van de wereldrijstproductie, maar voor 25 procent van de wereldexport. Die positie wordt bedreigd door de Verenigde Staten en Vietnam. De VS kunnen goedkoop produceren dankzij de subsidies die de overheid aan boeren uitdeelt, en de Vietnamese rijst is goedkoper doordat de kosten voor het levensonderhoud daar maar de helft bedragen van die in Thailand. Vietnam is vooral de laatste jaren sterk komen opzetten als rijstexporteur. Ik kan ze dat niet verwijten, maar Thailand moet wel reageren om zijn positie te handhaven. Ik pleit ervoor om de teelt van hoogwaardige rijst te stimuleren, in plaats van andere landen te beconcurreren aan de onderkant van de markt.

Welke rol speelt de trend naar liberalisering op de rijstmarkt?

De Werelhandelsorganisatie probeert zoveel mogelijk handelsbelemmeringen weg te werken. Dat is in het voordeel van exporterende landen, maar het gaat allemaal erg langzaam. De Europese Unie heeft beloofd alle importheffingen vanaf 2009 te schrappen. Dat is naar mijn mening te laat. Het moet nu onmiddellijk gebeuren. De VS blijven hun rijstboeren subsidiëren. En zelfs als ze rechtstreekse exportsubsidies zouden afschaffen, dan nog zullen ze wel manieren vinden om hun boeren te steunen en zo de concurrentie te vervalsen. Het klopt dat veel ontwikkelingslanden ook importheffingen hebben. Maar in die gevallen dienen ze om de voedselzekerheid van de eigen bevolking te beschermen. Daarvan is in de EU en de VS geen sprake. De rijstproductie zal sterk moeten toenemen om gelijke tred te houden met de wereldwijde bevolkingsgroei.

Hoe kan dat gerealiseerd worden?

Tot nu toe werd de opbrengst per hectare systematisch verhoogd door kunstmest en pesticiden te gebruiken. Naar mijn mening heeft deze methode haar limieten bereikt. Het milieu wordt aangetast, de rijstplantjes worden zwakker en kwetsbaarder, en het gebruik van bestrijdingsmiddelen is zo duur dat het buiten het bereik van veel boeren ligt. Volgens mij is er nog een opbrengstverhoging te realiseren via biologische methoden, die meer in overeenstemming zijn met de natuur. Maar het probleem van de wereldvoedselvoorziening is natuurlijk breder. Er is ook een betere verdeling nodig van het beschikbare voedsel. Het westerse consumptiepatroon is nog te veel gebaseerd op vlees, een inefficiënte voedingsbron.

Kan genetische manipulatie een rol spelen in de toekomstige rijstbouw?

Niet als het aan mij ligt. In Thailand is genetisch gemanipuleerde rijst verboden. Op dit moment zijn er geen commerciële rijstsoorten op basis van genetische manipulatie. Wel wordt er veel gesproken over de zogenaamde gouden rijst (die via genmanipulatie bètacaroteen bevat en zo blindheid kan tegengaan, red.). Maar volgens mij is dat een trucje van de multinationals om de rijstboeren overstag te doen gaan. Er is geen enkel bewijs dat genetisch gemanipuleerde rijst een hogere productie tegen lagere kosten kan realiseren. Bovendien is er veel tegenstand bij de consumenten en de boeren. Op dit moment zou gentechnologie de exportmogelijkheden naar bijvoorbeeld de EU in gevaar brengen.

(Bron: De Standaard, 15 mei 2004, knipsel uit: Vlaamse Uitgeversmaatschappij n.v.)

Colofon

De Biotheek Netknipsels worden uitgegeven door Bioforum Vlaanderen in het kader van het Biotheekproject. De Biotheek is hét informatie- en documentatiecentrum voor de biologische landbouw en voeding, te bereiken via www.biotheek.be of 078/151 152.

Deze knipselkrant verschijnt wekelijks met actuele informatie over de nationale en internationale biosector. De berichten worden zonder tekstwijziging (hooguit ingekort) geknipt en geplakt, met vermelding van hun bron. Samenstelling: Petra Tas en Susheela Schoenaers.

Abonnementenadministratie: Susheela Schoenaers Momenteel wordt de knipselkrant verzonden naar ruim 900 relaties voornamelijk binnen de sector en de overheid.

Aanmelden kan via de website: surf naar www.bioforum.be/nieuwsbrief.asp.

Oude nummers kunnen steeds opgevraagd worden bij biotheek@bioforum.be. Afmelden kan via een eenvoudig mailtje naar biotheek@bioforum.be.